

och matematik för att de skall kunna tillgodogöra sig de fackliga studierna. För att råda bot på detta har arbetarrörelsens folkhögskolor i samarbete med facken prövat olika former av baskunskapskurser, preparandkurser. I de projekt som stötts med PUFF-medel har man prövat fram ett studiematerial och en studiegång för denna kategori. I allmänhet har man tagit räkneexemplen från den fackliga vardagen. I kursen får deltagarna t ex lära sig att beräkna ackord, timlöner och semesterersättningar. Studierna bedrivs dels i studiecirkelform, dels i form av studier på folkhögskola.

Svårigheter som måste överbryggas

En av svårigheterna för folkhögskollärare är att välja lämpligt stoff för sin undervisning. Ett annat problem är det kompetenstänkande som finns hos dagens elever. Detta kompetenstänkande styr ibland valet av läromedel till grundskolans och gymnasieskolans böcker, även om dessa inte är anpassade för vuxna. Här gäller det för lärare att dels söka läromedel och metoder anpassade till vuxenstuderande, och dels själv konstruera lämpliga uppgifter i matematik utifrån deltagarnas förutsättningar och behov.

Centralla komvuxprov?

AGNETA AVASJÖ

Det pågår försöksverksamhet med centrala prov inom vuxenundervisningen. I det arbetet medverkar *Agneta Avasjö*, som "till vardags" är adjunkt på Åsö vuxen-
gymnasium i Stockholm.

I samband med tillträdesutredningens arbete har det diskuterats mycket om hur man ska kunna jämföra betyg från komvux med betyg från ungdomsgymnasiet.

Inom komvux har man också diskuterat jämförbarheten mellan betyg från olika vuxengymnasier. Speciellt brännbart är detta i större kommuner där kursdeltagarna kan välja skola efter hur lätt eller svårt det, enligt ryktet, är att få bra betyg.

I t ex Stockholm har detta lett till ett gemensamt matematikprov för vardera etapp 2, 3 och 4 varje termin (tvåterminkurser deltar bara under sin andra termin).

Vissa planer finns på ett centralt komvuxprov i etapp 4 för hela landet. Provet skulle vara normerande inom komvux men skulle också kunna ge underlag för jämförelse med ungdomsgymnasiet t ex genom att provas på ett urval ungdomselever.

"Motsatsen", dvs att testa ungdomsskolans prov på komvux, har redan förekommit. Etapp 4-klasser i hela landet inbjöds att delta i centralprovet i matematik för åk 3 på N- och T-linjerna höstterminen 1985. Deltagandet blev lågt (ca 370 insända resultat). En ny inbjudan för ht 86 har redan gått ut.

Kravet på rättvisa betyg, både inom komvux och mellan komvuxstuderande och ungdomsgymnasister är naturligtvis drivkraften bakom arbetet för centrala prov. Men med prov mäter man ju inte bara undervisningens resultat, utan påverkar också dess inriktning. Alla vet att centralproven

har en likriktande effekt på undervisningen i ungdomsgymnasiet. Moment som brukar tas upp på centrala prov får större vikt i undervisningen. Också typen av problemställningar på proven påverkar undervisningens inriktning.

På komvux har det inte funnits centrala prov på många år, och friheten för varje lärare att tillsammans med sina elever lägga upp kursen har varit stor. Kursplanen är ju inte särskilt detaljerad varför de lokala skillnaderna kan bli ganska stora.

Hur stor likriktning av komvux vill man ha? Läroplanen talar om att "undervisningen ska utgå från deltagarnas erfarenheter, behov och intressen". Ska intagningen till spärrade linjer få styra kursinnehåll och/eller betygsättning? Ska elever med andra "behov och intressen" få finna sig i att stå tillbaka och eventuellt få lägre betyg?

Också ur en annan aspekt kan jämförbarheten med betyg från N- och T-linjerna diskuteras. För bara några år sedan fick komvux en egen läroplan (Lvux 82) där etapp-systemet infördes och det betonades att komvuxkurserna inte var direkt jämförbara med någon kurs i ungdomsskolan. Detta bör ju inte i princip hindra att kurserna kan ge behörighet till samma utbildningar som ungdomsskolans kurser. Det är ju vanligt att olika matematikkurser inom ungdomsgymnasiet (t ex treårig ekonomisk och tvåårig teknisk) ger behörighet till samma eftergymnasiala utbildning.

En avslutande fråga: Vilka är *egentligen* motiven för centrala prov i komvux och hur ska de avvägas mot läroplanens mål?